

27.09.2017

Ärende/33

§ 351

Den av ledamoten Matti Enroth väckta motionen om en verksamhetsplan för minskning av gatubuller och gatudamm

HEL 2017-003503 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Matti Enroth väckta motionen vara slutligt behandlad.

Behandling

Ledamoten Tapio Klemetti föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter, samtidigt som motionen av Matti Enroth om en verksamhetsplan för minskning av gatubuller och gatudamm anses vara slutligt behandlad, att stadsstyrelsen utreder hur buller- och dammängderna kan minskas på de trafikleder som staten ansvarar för, såsom motorvägarna och Ring I.

Ledamoten Tapio Klemettis förslag till hemställningskläm understöddes inte, varvid det förföll.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Linden, stf. biträdande stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Enroth Matti ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 7

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Matti Enroth och 16 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden vidtar åtgärder för att minska problemet med buller och

27.09.2017

damm från gatorna och uppgör en verksamhetsplan för att minska gatudamm och bullret.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Biltrafiken orsakar problem med både luftkvalitet och buller och producerar dessutom koldioxidutsläpp som påskyndar klimatförändringen. Såväl avgasutsläppen (kväveoxider, småpartiklar, kolmonoxid och kolväten) från trafiken som de indirekta partikelutsläppen dvs. gatudamm, försämrar luftkvaliteten.

Helsingfors stad har en luftvårdsplan 2017–2024 godkänd av miljönämnden 1.11.2016 och en handlingsplan för bullerbekämpning åren 2013–2017, godkänd av stadsstyrelsen 25.11.2013. Planen justeras i enlighet med de lagstadgade kraven och tidtabellerna.

I EU-direktivet 2002/49/EG om omgivningsbuller föreskrivs om hur man gör bullerutredningar och verksamhetsplaner för bullerbekämpning. Bestämmelserna ingår i miljöskyddslagen (527/2014). I en statsrådsförordning (801/2004) ingår närmare bestämmelser om bullerutredning och om innehållet i handlingsplaner för bullerbekämpning, vilka storheter som ska tillämpas samt tidtabellen för att uppgöra dessa. Kommuner av stadskaraktär som har fler än 100 000 invånare måste göra upp bullerutredningar och bullerbekämpningsplaner, vilka ska justeras med fem års mellanrum. Helsingfors stad gjorde sin första bullerutredning 2007 och den första bullerbekämpningsplanen 2008. Den andra bullerutredningen blev klar 2012 och utgående från den justerades den första bullerbekämpningsplanen 2013. Den justerade bullerbekämpningsplanen innehåller långsiktiga målsättningar för att minska bullret samt ett åtgärdsprogram för åren 2013–2017. Planen innehåller åtgärder för att reducera bullret samt exponeringen för buller, för att beakta bullret i upphandlingarna och planeringen samt för att bevara och utveckla tysta områden. Den nya bullerutredningen blir klar under 2017 och utgående från den görs en ny bullerbekämpningsplan för 2018–2022. Verksamhetsplanen ska vara klar i juli 2018.

De tröskelvärden för luftkvaliteten som grundar sig på EU-direktivet om luftkvalitet har implementerats i lagstiftningen genom statsrådets förordning om luftkvaliteten (38/2011) och miljöskyddslagen (527/2014). Med stöd av miljöskyddslagen är en kommun skyldig att göra upp en luftvårdsplan om luftkvalitetens gränsvärden överskrids. I planen ska ingå åtgärder för att reducera halterna så att de underskrider gränsvärdena så fort som möjligt. I Helsingfors överskreds i början av 2000-talet dygnsmedelvärdet för partiklar i inandningsluften, dvs. gatudamm, samt

27.09.2017

det årliga gränsvärdet för kvävedioxid orsakat av avgaser. På grund av dessa överskridanden utarbetade staden för första gången ett verksamhetsprogram för luftvården för åren 2008–2016. Efter 2006 har gränsvärdena för gatudamm inte överskridits men det föreligger en risk framför allt i livligt trafikerade gatuschakt, där gränsvärdet för kvävedioxid fortfarande överskrids. På grund av överskridandena utarbetade Helsingfors stad en ny luftvårdsplan för 2017–2024. Planen skickades på en omfattande remiss och till allmänheten. Efter detta godkände miljönämnden planen 1.11.2016. Planen innehåller åtgärder för att minska avgasutsläppen från trafiken, gatudammet och utsläppen från småskalig vedeldning.

I Helsingfors har man minskat gatudammet genom effektivt gatuunderhåll och åtgärder för dammbekämpning. Den dygnsgräns som EU ställt för partiklar som man andas in har enligt HRM:s mätningar inte överskridits sedan 2006. Olägenheterna av gatudamm har minskats genom åtgärderna i Helsingfors stads verksamhetsprogram för luftvård 2008–2016. I samarbetet har man undersökt och tagit i bruk effektiva metoder för att bekämpa gatudamm. I Helsingfors stads nya luftvårdsplan 2017–2024, som trädde i kraft i början av 2017, ingår bl.a. följande metoder för att minska gatudammet: val av halkbekämpningsmaterial som inte dammar mycket, punktsandning, dammbindning med mild saltlösning och effektiv gatutvätt. Dessa praktiker tillämpas och utvecklas fortfarande. Dessutom strävar staden efter att antalet friktionsdäck ökas, främst genom information och uppmuntran samt genom att skaffa främst friktionsdäck till den egna utrustningen. En ökning av antalet friktionsdäck reducerar märkbart vägtrafikbullret, som är en betydande miljölägenhet i Helsingfors.

Vid justeringen av bullerbekämpningsplanen har man beaktat de åtgärder som minskar bullret, och de kommer att beaktas även i nästa justering. De mest betydande åtgärderna som reducerar såväl trafikbullret som gatudammet är en minskning av biltrafiken bl.a. genom prissättning, styrning av trafiken och främjande av hållbara färdssätt samt en minskning av andelen dubbdäck.

Negativa hälsoeffekter orsakade av gatubuller reduceras genom att dämpa trafikbullret med hjälp av tyst beläggning och genom att bygga bullerskydd. Negativa hälsoeffekter orsakade av gatudamm bekämpas med skötselåtgärder i rätt tid.

Stadsmiljösektorn reducerar hälsoriskerna orsakade av gatubuller genom att dämpa trafikbullret med hjälp av tyst beläggning och genom att bygga bullerskydd. Negativa hälsoeffekter orsakade av gatudamm bekämpas med skötselåtgärder i rätt tid.

I bullerbekämpningsplanen ingår en målsättning om ett gatunätverk med tyst beläggning. Av denna målsättning har ca 40 % förverkligats och den kompletteras ytterligare då man lägger ny beläggning. Årligen beläggs 1-4 gatuområden med tyst beläggning.

Bullernivån för den tysta beläggningen mäts årligen, vid mätningen redder man ut hur den ljuddämpande egenskapen förändras när beläggningen slits.

Bullerbekämpningsplanen innehåller ett program för att bygga bullerskydd. Med bullerskydd bekämpar man trafikbuller vid livligt trafikerade gator som ligger i närheten av bostadsområden. Man har utnyttjat stadens överskottsmassor då man bygger bullerskydd.

Gatuunderhållet har minskat gatudamm genom åtgärder i enlighet med Helsingfors stads verksamhetsprogram för luftvård 2008–2016. Man har undersökt gatudamm i mer än tio år och resultaten visar att de praktiska metoderna för att bekämpa gatudamm märkbart minskar halterna av gatudamm.

Luftvårdsplanen 2017–2024 innehåller bekämpningsåtgärder som minskar gatudamm, och dessa vidareutvecklas. De effektivaste är metoderna för gatutvätt, bindning av dammet under de allra dammigaste dagarna och punktsandning med tvättad makadam.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Linden, stf. biträdande stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Enroth Matti ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 7

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 11.09.2017 § 808

HEL 2017-003503 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

27.09.2017

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Matti Enrothin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 09.05.2017 § 194

HEL 2017-003503 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Rakennusvirasto vähentää katumelusta aiheutuneita terveyshaittoja vaimentamalla liikenteen melua hiljaisten päällysteiden käytöllä sekä rakentamalla meluesteitä. Katupölystä aiheutuvia terveyshaittoja torjutaan oikea-aikaisen hoitotoimenpiteiden avulla.

Rakennusvirastossa valmistellaan parhaillaan kitkarenkaiden käytön edistämiseen liittyvää esitysehdotusta kaupunkiympäristölautakunnalle vietäväksi kaupunginhallitukselle. Kitkarenkaiden käytön edistäminen vähentää merkittävästi katupölyn ja samalla liikennemelun terveyshaittoja.

Helsingin kaupungin ympäristökeskus on laatinut meluntorjunnan toimintasuunnitelman vuonna 2008 ja tarkistanut sen vuonna 2013, jonka kaupunginhallitus on hyväksynyt 25.11.2013. Suunnitelma sisältää esityksiä melua vaimentavista toimenpiteistä.

Rakennusviraston vastuulla on toimenpide hiljaisten päällysteiden käytöstä. Meluntorjunnantoimintasuunnitelma sisältää hiljaisten päällysteiden tavoitteellisen katuverkoston, mistä on toteutettu noin 40 %, tavoite täydentyy uudelleen päällystyksen yhteydessä. Vuosittain päällystetään 1–4 katukohdetta hiljaisella päällysteellä.

Hiljaisten päällysteiden melutasoa mitataan vuosittain, mittauksella selvitetään melua vaimentavan ominaisuuden muuttumista päällysteen kuluessa.

Meluntorjunnantoimintasuunnitelma sisältää ohjelman meluesteiden rakentamisesta. Melusteillä torjutaan liikennemelua vilkasliikenteisten

27.09.2017

Ärende/33

katujen varsilla, joiden läheisyydessä on asuinalueita. Melusteiden rakentamisessa on hyödynnetty kaupungin ylijäämämassoja.

Katupölyä on vähennetty katujen kunnossapidon toimin Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelman 2008–2016 mukaisilla toimenpiteillä. Katupölyyn liittyvää tutkimustyötä on tehty yli kymmenen vuoden ajan ja tulokset ovat vahvistaneet käytännön katupölytorjuntamenetelmien vähentäneen huomattavasti katupölypitoisuuksia.

Tämän vuoden alussa voimaan tulleessa ilmansuojelusuunnitelmassa 2017–2024 on jälleen nimetty katupölyä vähentäviä torjuntatoimenpiteitä, joiden käyttöä edelleen kehitetään. Tehokkaimpia ovat kadunpesumenetelmät, pölynsidonta kaikkein pölyisimpinä päivinä sekä täsmähiekoitus pestyllä hiekoitussepelillä.

Lisäksi kaupunki pyrkii vaikuttamaan katupölyn syntyyn ja edistämään kitkarenkaiden käyttöä. Rakennusvirasto valmistelee katupölyn synnyn vähentämiseksi esitystä kitkarenkaiden edistämiseksi tuotavaksi päätöksentekoon syksyllä 2017.

Kitkarenkaiden osuuden kasvattaminen vähentää samalla liikenteen aiheuttamaa melua, sillä nastarenkaiden käyttö nostaa liikenteen aiheuttamia melutasoja noin 2–3 desibeliä.

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Tarja Myller, ylläpitoinsinööri, puhelin: 310 38538
tarja.myller(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 25.04.2017 § 134

HEL 2017-003503 T 00 00 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Autoliikenne aiheuttaa sekä ilmanlaatu- että meluhaittoja ja tuottaa lisäksi ilmastomuutosta kiihdyttäviä hiilidioksidipäästöjä. Ilmanlaatua heikentävät sekä liikenteen pakokaasupäästöt (typenoksidit, pienhiukkaset, häkä ja hiilivedyt) että epäsuorat hiukkaspäästöt eli katupöly. Ilmanlaatua ja melua säädellään kuitenkin eri säädöksin, jotka edellyttävät ohjelmien ja suunnitelmien tekemistä ja asettavat niille omat aika- ja tauluvaatimuksensa.

27.09.2017

Helsingin kaupungilla on ympäristölautakunnan 1.11.2016 hyväksymä ilmansuojelusuunnitelma vuosille 2017-2024 ja kaupunginhallituksen 25.11.2013 hyväksymä meluntorjunnan toimintasuunnitelma vuosille 2013-2017. Näin ollen erillisen katumelua ja –pölyä koskevan suunnitelman laatiminen ei ole tarpeen, koska lainsäädäntöön perustuvat aikataulutetut suunnitelmat ovat jo olemassa sekä melun- että katupölyn vähentämiseksi. Näitä suunnitelmia tullaan tarkistamaan myös jatkossa lainsäädännön asettamien vaatimusten ja aikataulujen mukaisesti.

Strategisista meluselvityksistä ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien laatimisesta säädetään EU:n ympäristömeludirektiivillä (2002/49/EY), joka on pantu täytäntöön ympäristönsuojelulailla (527/2014). Valtioneuvoston asetuksessa (801/2004) määritellään tarkemmin meluselvitysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien sisältö, käytettävät tunnusluvut sekä niiden laatimisen aikataulu. Kaupunkimaisten yli 100 000 asukkaan kuntien on laadittava meluselvitys ja meluntorjunnan toimintasuunnitelma sekä tarkistettava ne vähintään viiden vuoden välein. Helsingin kaupunki teki ensimmäisen meluselvityksen vuonna 2007 ja ensimmäisen meluntorjunnan toimintasuunnitelman vuonna 2008. Toinen meluselvitys valmistui vuonna 2012, ja sen perusteella tehtiin ensimmäinen meluntorjuntasuunnitelman tarkistus vuonna 2013. Tarkistettu meluntorjuntasuunnitelma sisältää pitkän ajan tavoitteet meluhaittojen vähentämiseksi sekä toimenpideohjelman vuosille 2013-2017. Suunnitelma sisältää toimenpiteitä melupäästöjen ja –altistuksen vähentämiseksi, melun huomioimiseksi hankinnoissa ja suunnittelussa sekä hiljaisten alueiden säilyttämiseksi ja kehittämiseksi. Uusi meluselvitys valmistuu kesäkuussa 2017, ja sen perusteella tehdään uusi meluntorjuntasuunnitelma vuosille 2018-2022. Toimintasuunnitelman tulee olla valmis heinäkuussa 2018.

EU:n ilmanlaatudirektiiviin (2008/50/EY) perustuvat ilmanlaadun raja-arvot on saatettu osaksi lainsäädäntöä valtioneuvoston ilmanlaatuasetuksella (38/2011) ja ympäristönsuojelulailla (527/2014). Ilmanlaadun raja-arvojen ylittyessä kunta on ympäristönsuojelulain nojalla velvollinen laatimaan ilmansuojelusuunnitelman, joka sisältää toimenpiteet pitoisuuksien alentamiseksi alle raja-arvojen mahdollisimman pian. Helsingissä ylittyivät 2000-luvun alkupuolella sekä hengitettävien hiukasten eli katupölyn vuorokausiraja-arvo että liikenteen pakokaasupäästöistä aiheutuvan typpidioksidin vuosiraja-arvo. Ylitysten johdosta kaupunki laati ensimmäisen ilmansuojelun toimintaohjelmansa vuosille 2008-2016. Katupölypitoisuudet eivät ole ylittäneet raja-arvoa vuoden 2006 jälkeen, mutta ylitysriski on olemassa vilkasliikenteisissä katukuiluissa, joissa ylittyy edelleen typpidioksidin vuosiraja-arvo. Ylittymisen vuoksi Helsingin kaupunki otti käyttöön uuden ilmansuojelusuunnitelman vuosille 2017-2024. Suunnitelma oli laajalla lausuntokierroksella ja yleisön kuultavana, minkä jälkeen ympäristölautakunta hyväksyi suun-

27.09.2017

nitelman 1.11.2016. Suunnitelma sisältää toimenpiteitä liikenteen pako-
kaasupäästöjen ja katupölyn vähentämiseksi sekä puun pienpolton
päästöjen vähentämiseksi.

Helsingissä on saatu selkeästi vähennettyä katupölypitoisuuksia tehok-
kaalla katujen kunnossapidolla ja pölyntorjuntatoimenpiteillä. EU:n
asettama hengitettävien hiukkasten vuorokausiraja-arvo ei ole ylittynyt
HSY:n mittausten mukaan vuoden 2006 jälkeen. Katupölyhaittoja on
vähennetty Helsingin kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelman 2008-
2016 toimenpiteillä. Yhteistyössä on tutkittu ja otettu käyttöön tehokkai-
ta katupölyntorjuntamenetelmiä. Uuteen, vuoden 2017 alusta voimaan
tulleeseen Helsingin kaupungin ilmansuojelusuunnitelmaan 2017-2024
sisältyviä katupölyä vähentäviä toimenpiteitä ovat mm. vähän pölyävän
liukkaudentorjuntamateriaalin valinta, täsmähiekoitus, pölynsidonta lai-
mealla suolaliuoksella ja tehokkaat kadunpesumenetelmät. Näitä
käytäntöjä jatketaan ja kehitetään edelleen. Lisäksi kaupunki pyrkii
myös edistämään kitkarenkaiden osuuden kasvua lähinnä viestinnällä
ja kannustimilla sekä hankkimalla omaan kalustoonsa ensisijaisesti kit-
karenkaita. Kitkarenkaiden osuuden kasvaminen vähentää myös sel-
västi tieliikenteen aiheuttamaa melua, joka on yksi merkittävä liikenteen
ympäristöhaitta Helsingissä.

Meluntorjuntasuunnitelman tarkistuksessa on huomioitu ja myös tule-
vassa tarkistuksessa tullaan huomioimaan ilmansuojelusuunnitelman
toimenpiteet, jotka vaikuttavat melua vähentävästi. Merkittävimpiä sekä
liikennemelua että katupölyä vähentäviä toimenpiteitä ovat autoliiken-
teen määrän vähentäminen mm. liikenteen hinnoittelun, liikkumisen oh-
jauksen ja kestävien kulkutapojen edistämisen avulla sekä nastarenkai-
den osuuden vähentäminen.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Outi Väkevä, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31516
outi.vakeva(a)hel.fi